

STKS: Kirjastojen rajattu toiminta turvattava poikkeusoloissa

Suomen tieteellinen kirjastoseura yhtyy Suomen kirjastoseuran kannanottoon kirjastojen rajatun toiminnan turvaamisesta poikkeusolosuhteissa. Yleisten kirjastojen ohella myös tieteellisten kirjastojen toimivat ja turvallisesti järjestetyt paikallispalvelut koronarajoitusten puitteissa ovat keskeisiä opetuksen, opiskelun ja tutkimuksen tukena. Suomen kirjastoseuran kannanotto julkaistiin 1. maaliskuuta. Siinä tuodaan esiin, miten kirjastojen viime vuonna käyttöön ottama rajattu ja lyhytaikainen asiointi on todettu turvallisiksi. Eduskunnan sivistysvaliokunta totesi tutkimuksessa tartuntatautilain muuttamista koskevassa lausunnossaan, että kirjastoissa on päästy turvalliseen toimintaan erityisjärjestelyiden avulla. Kirjastojen tärkeys on tullut esiin poikkeusaikana, ja kirjastopalvelut vähentävät koronakriisin eriarvoisia vaikutuksia yhteiskunnassa. (STKS & Suomen kirjastoseura)

Varastokirjasto säilyy itsenäisenä virastona ja pysyy Kuopiossa

Varastokirjasto jatkaa toimintaansa itsenäisenä ministeriön alaisena laitoksena ja pysyy jatkossakin Kuopiossa. Asiasta päätti opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) lokakuussa. Varastokirjaston yhdistämistä Helsingin yliopiston yhteydessä toimivaan Kansalliskirjastoon on selvitetty jo pidempään. Varastokirjastolla ja Kansalliskirjastolla on molemmilla valtakunnalliset, lakisäätöiset tehtävät, joiden kustannuksista OKM vastaa. Helsingin yliopiston ehtona yhdistymiselle on ollut Varastokirjaston siirto Mikkeliin, jossa yliopistolla on muutakin toimintaa. Varastokirjasto on valtakunnallinen kirjasto, joka palvelee tieteellisiä, yleisiä ja muita kirjastoja. Varastokirjasto vähentää kirjastojen kokoelmatilatarvetta ja varmistaa sen, että kokoelmaan otettu aineisto on tiedontarvitsijoiden käytettävissä kustannustehokkaasti. (OKM)

LIBER vauhdittaa rinnakkaisjulkaisu-oikeutta

Eurooppalaisten tieteellisten kirjastojen LIBER-järjestö on julkaissut ehdotuksen lakitekstistä koskien tieteellisten julkaisujen ns. rinnakkaisjulkaisu-oikeutta (secondary publishing rights). Mallitekstillä halutaan edistää lakiin kirjattua rinnakkaisjulkaisu-oikeutta, mikä selkeyttäisi monenkirjavaa ja kustantajakohtaista rinnakkaistallennuskäytäntöä. Vastaavaa lainsäädäntöä on voimassa Ranskassa, Hollannissa, Saksassa, Belgiassa, Italiassa ja Espanjassa. LIBERin ehdotus sisältää oikeuden rinnakkaisjulkaisusta julkisesti rahoitetut tutkimustulokset ilman julkaisuviivettä (embargoa) julkaisuarkistoissa. Ehdotus on osa LIBER:in #ZeroEmbargo-kampanjaa, jolla otetaan kantaa avoimen julkaisemisen eri toteutustapojen puolesta. Ehdotuksellaan LIBER haluaa ilmaista tukensa rinnakkaisjulkaisu-oikeutta koskevan lainsäädännön edistämiseksi Euroopassa. Suomessa rinnakkaisjulkaisu-oikeutta yritetään saada osaksi tekijänoikeuslakia DSM-direktiivin (Digital Single Market) toimeenpanon yhteydessä. DSM-direktiivi hyväksyttiin EU:ssa 15. 4. 2019, ja sen tulisi olla voimassa jäsenvaltioissa kesäkuussa 2021. (Juuso Ala-Kyyny & Soile Manninen)